

کتابشناسی قرآن و پزشکی

تألیف:

دکتر فیروزہ ذاب فاضلندی

ہیئت علمی گروہ کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی اصفہان

حسین فقیہی حبیب آبادی

کارشناس کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

زہرا قضاوی

دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

سروشنامه	زارع فراسیندی، فیروزه، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	کتابشناسی قرآن و پزشکی / تالیف فیروزه زارع فراسیندی، حسین فقیهی حبیب‌آبادی، زهرا قضاوی.
مشخصات نشر	اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۴۷ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۵۲۴-۵۸۵-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
موضوع	پزشکی در قرآن -- کتابشناسی
موضوع	اسلام و پزشکی -- کتابشناسی
شناسه زوده	فقیهی حبیب‌آبادی، حسین، ۱۳۷۱ -
شناسه افزوده	قضاوی، زهرا، ۱۳۷۱ -
شناسه افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۵۸۳۳۷

معاونت پژوهشی و فناوری

نام کتاب: کتابشناسی قرآن و پزشکی

نویسنده: دکتر فیروزه زارع فراسیندی، حسین فقیهی حبیب‌آبادی، زهرا قضاوی.

ناشر: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

صفحه آرا و طراح جلد: ایمان معتزلی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۴-۵۸۵-۴

تعداد صفحات: ۱۴۷ قطع: رقعی

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰

کلیه حقوق برای دانشگاه علوم پزشکی اصفهان محفوظ است.

آدرس: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان-ص پ ۳۱۹-۸۱۷۴۵

تلفن: ۰۳۱-۳۷۹۲۳۰۶۷-۰۳۱ دورنگار: ۰۳۱-۳۶۶۸۵۷۶۳

Email: publications@mui.ac.ir

فهرست مطالب

ز	پیشگفتار
م	مقدمه
۱	نمایه بر اساس کد بازیابی (کتاب‌ها)
۱۵	نمایه بر اساس کد بازیابی (مقالات مجلات)
۴۱	نمایه بر اساس کد بازیابی (پایان‌نامه‌ها)
۵۱	نمونه بر اساس کد بازیابی (طرح‌های پژوهشی)
۵۵	نمایه بر اساس کد بازیابی (مقالات همایش)
۶۹	نمایه موضوعی
۷۷	نمایه نویسندگان
۹۵	نمایه الفبایی عنوان
۱۲۱	نمایه الفبایی مجلات
۱۲۷	نمایه الفبایی همایشها
۱۲۹	فهرست منابع

باشگاه‌دار

اکنون در دنیای زندگی می‌کنیم که به دلیل تسلط فناوری‌های متعدد اطلاعات، ارتباطات و چهره به چهره انسان‌ها و روابط اجتماعی کم‌رنگ‌تر شده است. به نظر من این که پیش از این، انسان‌ها به دلیل سبک زندگی سالم‌تر، چه از نظر روانی، چه از نظر جسمی، چه از نظر فردی و چه از نظر اجتماعی ساده‌تر بودند و باورهای ساده‌تری هم داشتند. یکی از این باورهای ساده و ارزشمند که در تمامی مذهب‌ها مشترک است، تأثیر کتاب‌های مذهبی بر سلامت روان و جسم انسان است.

از دیرباز مردم عادت داشته‌اند بر بالین بیماردها و کتاب‌های مذهبی بخوانند و این امر را در شفای وی مؤثر می‌دانستند. این مسئله پا را از باورهای ساده مذهبی فراتر گذشته و امروزه پژوهشگران متعددی دریافته‌اند که بسیاری از تعالیم انسان از نظر علمی کاملاً درست و منطقی هستند. لذا این افراد به بررسی موضوعات حوزه‌ها و رشته‌های مختلف و ارتباط آن‌ها با کتاب‌های مذهبی پرداخته‌اند. یکی از حوزه‌های مورد علاقه این پژوهشگران، پزشکی است. به همین دلیل پژوهش‌های بسیاری در این

حوزه و به زبان‌های مختلف انجام شده و نتایج آن چه در نشریات، چه در قالب کتاب و سایر اشکال منابع اطلاعاتی منتشر شده است.

کتابشناسی حاضر، کلیه کتاب‌ها، مقالات منتشر شده در مجلات، مقالات ارائه شده در همایش‌ها، طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های انجام شده در حوزه قرآن و پزشکی را که به زبان فارسی، اعم از ترجمه یا تألیف، از ابتدا تا کنون منتشر شده است، دربرمی‌گیرد.

گ. اوری اطلاعات از طریق ایک (فهرست پیوسته) کتابخانه ملی و مرکز اسناد جمهوری اسلامی ایران، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، پایگاه اطلاعات چهار دانشگاهی، پایگاه مجلات ایران، پایگاه نورمگز، پایگاه مگ ایران، پایگاه علوم انسانی، پایگاه سیوبلیکا، مجلات تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی، مجلات تخصصی پزشکی و بازاریابی مدارک و مراجعه به اصل آنان صورت گرفته است.

تدوین کتابشناسی بر اساس استاندارد بین‌المللی کتابنامه‌نویسی است. کتابشناسی حاضر شامل ۱۲۰ عنوان کتاب، ۱۸ عنوان مقاله، ۸۵ عنوان مقاله همایش، ۵۸ عنوان پایان‌نامه و ۲۳ عنوان طرح پژوهشی به زبان فارسی یا ترجمه شده به فارسی است و جمعاً ۴۷۲ عنوان مدرک می‌باشد. اثر حاضر برای شروع مطالعه یا پژوهش در حوزه قرآن و پزشکی یاری‌دهنده مناسبی است و می‌تواند به عنوان منبع کمک درسی مورد استفاده پژوهشگران، استادان و دانشجویان رشته‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و معارف اسلامی و علوم حوزوی قرار گیرد.

همچنین می‌تواند به عنوان یک کتاب مرجع، ابزاری در دست کتابداران و اطلاع‌رسانان باشد. ویژگی مهم این اثر، جامعیت نسبی آن، همچنین فقدان اثری مشابه با آن در داخل و خارج کشور است.

این اثر شامل ۶ بخش می‌باشد:

الف. نمایه بر اساس کد بازیابی

این بخش، در واقع بخش اصلی اثر است که اطلاعات کتابشناختی منابع گردآوری شده، ریزین، مرتب و پزشکی ابتدا بر اساس نوع مدرک (کتاب، مقاله مجلات، پایان‌نامه، طرح پژوهشی و مقاله همایش)، دسته‌بندی شده و سپس به ترتیب الفبای نام خانوادگی نویسندگان تنظیم شده‌اند. برای هر مدرک (منبع) یک کد بازیابی در نظر گرفته شده است که از عدد یک شروع شده و به ۴۷۲ ختم می‌شود.

مثال:

۱۷. بابایی، جلیل (۱۳۹۰). زندگی سالم در پناه قرآن: رژیم‌ها، تم:

بوستان دانش؛ زنجان: نیکان کتاب، ج ۵.

ب. نمایه موضوعی

در این بخش، مدخل‌های موضوعی تعیین شده بر حسب الفبا تنظیم شده‌اند و در جلوی هر یک شماره‌ها یا شماره‌هایی وجود دارد که به

کد بازیابی بخش اصلی کتاب (بخش اول معرفی شده در فوق) اشاره دارند و با مراجعه به آن شماره می‌توان به اطلاعات کتابشناختی کامل منبع یا منابع مذکور دست یافت.^{۳۰۰} در تهیه نمایه موضوعی به عمد از سرعنوان‌های موضوعی فارسی استفاده نشده بلکه از زبان طبیعی بهره گرفته شده است. دلیل این امر، خاص بودن منابعی است که هر دو موضوع قرآن و پزشکی را در بر داشته باشند. به نحوی که ابزارهای نمایه‌ساز مورد قادر به پوشش تمامی موضوعات آن نبودند، چرا که در آن‌ها تنها تعاد محوری توصیفگر وجود داشت و این امر منجر به کلی شدن مدخل‌های موضوعی شده و در امر دستیابی به منابع مرتبط و مورد نظر خوانندگان این کتاب، اختلال ایجاد می‌کرد. لذا سعی شد تا مدخل‌های موضوعی از زبان طبع و با توجه به اصول نمایه‌سازی به گونه‌ای انتخاب شوند که حداکثر بازیابی را برای خوانندگان فراهم آورد.

مثال:

روزه و دیابت نوع دو: ۳۰۰

ج. نمایه نویسندگان

در این بخش، نام پدیدآورندگان (اعم از نویسنده، مترجم و ...) بر حسب الفبا تنظیم شده‌اند و در جلوی هر نام شماره یا شماره‌هایی وجود دارد که به کد بازیابی بخش اصلی کتاب (بخش معرفی شده در فوق) اشاره دارند و با مراجعه به آن شماره می‌توان به اطلاعات کتابشناختی کامل منبعی

که این پدیدآور در آن نقشی داشته است، دست یافت. در تهیه نمایه نویسندگان از فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان استفاده نشده بلکه از زبان طبیعی و نامی که نویسندگان در منابع ذکر کرده‌اند، استفاده شده است.

مثال:

رهنما، پروین: ۲۵۴

د. نمایه الفبایی عنوان:

در این بخش عنوان منابع بدون توجه به نوع مدرک (کتاب، مقاله و ...) بر حسب الفبا تنظیم شده‌اند و در جلوی هر عنوان شماره‌بندی بازیابی وجود دارد که با مراجعه به آن شماره می‌توان به اطلاعات کتابشناختی کامل منبع دست یافت.

مثال:

مقایسه مراحل تکامل جنین در قرآن و تحقیقات نوین جنین-

شناسی: ۴۴۴

ه: نمایه الفبایی مجلات:

در این بخش، عناوین مجلات دارای مقالات مرتبط با قرآن و پزشکی بر حسب الفبا تنظیم شده‌اند و در جلوی هر عنوان شماره‌بندی بازیابی وجود دارد که به کد بازیابی بخش اصلی کتاب (بخش اول

معرفی شده در فوق) اشاره دارند و با مراجعه به آن شماره می‌توان به اطلاعات کتابشناختی کامل منبع یا منابع مذکور دست یافت.

مثال:

مجله دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی: ۲۰۷

و: نمایه‌های همایش‌ها

در این بخش، عناوین همایش‌های برگزار شده که دارای مقالات مرتبط در خصوص قرآن و پزشکی بوده‌اند، بر حسب الفبا تنظیم شده‌اند و در جلوی هر سران شماره‌ها شماره‌هایی وجود دارد که به کد بازیابی بخش اصلی کتاب (بخش اول) معرفی شده در فوق) اشاره دارند و با مراجعه به آن شماره می‌توان به اطلاعات کتابشناختی کامل مقاله یا مقالات ارائه شده در همایش مذکور دست یافت.

مثال:

همایش تحقیقات علوم پزشکی در اسلام: ۴۸، ۴۹، ۴۷۲

امروزه مدرنیته تمامی پیرامون ما را تحت سیطره خود گرفته است. گرچه این امر ابتدا منجر به سرگشتگی انسان‌ها و دوری آن‌ها از مذهب شد اما انسان می‌فهمد که در نهایت محتاج به آن کمال‌قادر و توانا و تعالیم وی در گوشه گم‌گشته‌های خود است. وجود مقالات متعددی که به زبان‌های مختلف از جمله زبان فارسی به اثبات این امر پرداخته‌اند خود دلیلی بر این مدعاست.

یکی از حوزه‌های مورد علاقه پژوهشگران در این خصوص، سلامت، پزشکی و حوزه‌های فرعی آن است. پژوهشگران در این دنیای مدرن و سراسیمه و آشفته در جستجوی یافتن رابطه و معانی و تعالیم قرآن در حوزه سلامت هستند. از دوران رشد جنینی و مراحل زایمان گرفته تا تغذیه و سلامت روان، استرس و اضطراب قبل از امتحان و بیماری‌های لاعلاجی چون سرطان همگی در چنین پژوهش‌هایی مورد بررسی قرار گرفته‌اند (۱-۱۶).

از آن جایی که این مبحث مورد علاقه شخصی بنده بود و با توجه به سابقه قبلی در تهیه کتابشناسی‌ها و نمایه‌ها (۱۷-۲۰) پیشنهاد تهیه آن

به دانشجویان داده شد و با همکاری دانشجویان عزیزم بر آن شدیم تا یک کتابشناسی نسبتاً کامل در این زمینه فراهم آوریم. مسلم است که این اثر کاستی‌ها و نواقصی دارد، امید است در سایه پیشنهادات ارزنده مخاطبان این کتاب، ویرایش بعدی آن را بهبود بخشیده و کامل‌تر کنیم.

فیروزه زارع فراشبندی

زمستان ۱۳۹۳